

Συχνές ερωτήσεις

ECA/14/49

Λουξεμβούργο 5 Νοεμβρίου 2014

Ετήσια έκθεση για το οικονομικό έτος 2013 - Συχνές ερωτήσεις

1. Ενέκρινε το ΕΕΣ τους λογαριασμούς του οικονομικού έτους 2013;

Ναι. Το ΕΕΣ ενέκρινε τους λογαριασμούς του οικονομικού έτους 2013 ως αξιόπιστους (διατύπωσε γνώμη χωρίς επιφύλαξη), όπως κάθε χρόνο από το οικονομικό έτος 2007 και εξής. Το ΕΕΣ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι λογαριασμοί του 2013 παρέχουν ακριβοδίκαιη εικόνα, από κάθε ουσιώδη πλευρά, της οικονομικής κατάστασης της ΕΕ και των αποτελεσμάτων της για το εν λόγω οικονομικό έτος.

Ωστόσο, παράλληλα με τη γνώμη του σχετικά με τους λογαριασμούς, το ΕΕΣ υποχρεούται επίσης να γνωμοδοτήσει, βάσει των ελεγκτικών δοκιμασιών που διενεργεί, κατά πόσον οι **σχετικές** πληρωμές πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ. **Για το οικονομικό έτος 2013, το εκτιμώμενο ποσοστό σφάλματος που περιείχαν οι πράξεις αυτές ήταν εκ νέου ιδιαιτέρως υψηλό, και συγκεκριμένα 4,7 %, γεγονός το οποίο έχει ως συνέπεια την αδυναμία διατύπωσης γνώμης χωρίς επιφύλαξη όσον αφορά την κανονικότητα των δαπανών.**

2. Εμφανίζει βελτίωση η δημοσιονομική διαχείριση της ΕΕ;

Το εκτιμώμενο ποσοστό σφάλματος δεν έχει μεταβληθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, αλλά είναι σταθερά υψηλότερο του «ορίου σημαντικότητας»¹ του 2 %. Η κατάσταση ποικίλλει μεταξύ των διαφόρων τομέων πολιτικής. Εντούτοις είναι αποδεκτή μόνον στον τομέα των διοικητικών δαπανών της ΕΕ. (Βλέπε γράφημα)

Το ΕΕΣ έχει επανειλημμένως διατυπώσει συστάσεις για τη βελτίωση των συστημάτων ελέγχου τόσο σε επίπεδο κρατών μελών όσο και σε επίπεδο ΕΕ, καθώς και για την περαιτέρω απλούστευση των κανόνων με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας των δαπανών και τη μείωση του ποσοστού σφάλματος.

ECA Press

Damijan Fišer - Υπεύθυνος Τύπου

12, rue Alcide De Gasperi L - 1615 Luxembourg

Τηλέφωνο γραφείου: (+352) 4398 45410 Κινητό τηλέφωνο: (+352) 621 55 22 24

Ηλεκτρονική διεύθυνση: press@eca.europa.eu Twitter: @EUAuditorsECA Youtube: EUAuditorsECA
eca.europa.eu

3. Τι σημαίνει επομένως το εκτιμώμενο ποσοστό σφάλματος 4,7%;

Το 4,7 % αποτελεί εκτίμηση του ποσού που δεν θα έπρεπε να έχει καταβληθεί από τον προϋπολογισμό της ΕΕ διότι δεν χρησιμοποιήθηκε σύμφωνα με τους κανόνες της και, κατά συνέπεια, δεν ανταποκρίνεται στον σκοπό που επεδίωκαν το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο με τη σχετική νομοθεσία.

Στα συνήθη σφάλματα συγκαταλέγονται **πληρωμές προς δικαιούχους ή έργα που δεν ήταν επιλέξιμα ή πληρωμές για την εξασφάλιση υπηρεσιών, αγαθών ή επενδύσεων χωρίς ορθή εφαρμογή των κανόνων περί δημόσιων συμβάσεων.** (Βλέπε γράφημα)

4. Το συνολικό ύψος του προϋπολογισμού της ΕΕ για το 2013 ήταν 148,5 δισεκατομμύρια ευρώ και το ποσοστό σφάλματος 4,7 %. Αυτό σημαίνει ότι κατασπαταλήθηκαν 7 δισεκατομμύρια ευρώ από τους πόρους της ΕΕ;

Στο παρελθόν, ορισμένοι σχολιαστές πολλαπλασίασαν τον συνολικό προϋπολογισμό της ΕΕ με το ποσοστό σφάλματος και κατέληξαν σε ένα συνολικό ποσό το οποίο αντιστοιχούσε στους «πόρους που κατασπαταλήθηκαν». **Η προσέγγιση αυτή είναι υπεραπλουστευτική και μπορεί να αποδειχθεί παραπλανητική.** Στο πλαίσιο των ελεγκτικών δοκιμασιών του, το ΕΕΣ ελέγχει εάν τα κεφάλαια της ΕΕ δαπανήθηκαν για τον προβλεπόμενο σκοπό, εάν οι καταλογισθείσες δαπάνες υπολογίστηκαν ορθά και εάν πληρούνταν οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας.

Ορισμένα από τα εντοπισθέντα σφάλματα αφορούν δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν χωρίς να πληρούνται οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας. Ως παράδειγμα αναφέρεται ενίσχυση που παρασχέθηκε για ερευνητικούς σκοπούς σε «μικρή ή μεσαία» εταιρεία, η οποία στην πραγματικότητα ανήκε εξ ολοκλήρου σε άλλη μεγάλη εταιρεία. Άλλα σφάλματα σχετίζονται με παραβάσεις των κανόνων περί δημόσιων συμβάσεων, όπως η απευθείας ανάθεση σε εταιρεία συμπληρωματικής κατασκευαστικής σύμβασης για αερολιμενικά έργα, χωρίς να παρασχεθεί η δυνατότητα σε άλλους πιθανούς υποψηφίους να υποβάλουν προσφορά, κάτι που θα εξασφάλιζε την καλύτερη δυνατή τιμή.

Στις περιπτώσεις αυτές, τα κεφάλαια της ΕΕ είχαν ενδεχομένως ως ένα βαθμό θετικό αντίκτυπο και απέφεραν ορισμένα οφέλη, μολονότι δεν τηρήθηκαν πλήρως οι όροι που αφορούσαν τη χρήση τους. Αντιθέτως, ορισμένες νόμιμες και κανονικές δαπάνες μπορεί όντως να θεωρηθούν ως περιπτώσεις διασπάθισης πόρων, παραδείγματος χάριν η κατασκευή αυτοκινητόδρομου χωρίς να έχουν ληφθεί υπόψη οι κυκλοφοριακές ανάγκες.

5. Πώς προκύπτουν τα σφάλματα;

Τα σφάλματα προκύπτουν από τη μη συμμόρφωση των δικαιούχων με τους κανόνες κατά την υποβολή αίτησης χρηματοδότησης από την ΕΕ. Οι δικαιούχοι, προκειμένου να είναι επιλέξιμοι για χρηματοδότηση από την ΕΕ, υποχρεούνται να συμμορφώνονται με συγκεκριμένους κανόνες της, ενίοτε δε και με εθνικούς. Οι κανόνες αυτοί υπάρχουν ώστε να διασφαλίζεται ότι οι δαπάνες πραγματοποιούνται για τον σκοπό που επεδίωκαν το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο.

Τα σφάλματα προκύπτουν όταν οι κανόνες αυτοί παραβιάζονται: παραδείγματος χάριν, ανάδοχοι έργων που δεν τηρούν τους κανόνες περί δημόσιων συμβάσεων, ερευνητικά κέντρα που ζητούν την απόδοση δαπανών οι οποίες δεν αφορούν τα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ έργα ή γεωργοί που δεν τηρούν τις γεωργοπεριβαλλοντικές δεσμεύσεις τους. Η ετήσια έκθεση για το οικονομικό έτος 2013 περιλαμβάνει συγκεκριμένα παραδείγματα σφαλμάτων που εντοπίστηκαν κατά τις ελεγκτικές δοκιμασίες τις οποίες διενήργησε το ΕΕΣ.

6. Εάν το εκτιμώμενο ποσοστό σφάλματος που αφορά τις πληρωμές είναι 4,7 % για το 2013, αυτό σημαίνει ότι το 95,3 % του προϋπολογισμού της ΕΕ δαπανήθηκε σύννομα;

Όχι. Η γνώμη του ΕΕΣ σχετικά με τις δαπάνες της ΕΕ βασίζεται σε εκτεταμένο δείγμα που καλύπτει όλους τους τομείς δαπανών. Οι πράξεις του δείγματος ελέγχονται λεπτομερώς και τα εντοπιζόμενα σφάλματα προσδιορίζονται ποσοτικώς και χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του εκτιμώμενου ποσοστού σφάλματος.

Εντούτοις, υπάρχουν πολλά σφάλματα που δεν προσδιορίζονται ποσοτικώς από το ΕΕΣ, όπως είναι οι ήσσονος σημασίας παραβιάσεις των κανόνων περί δημόσιων συμβάσεων, η μη συμμόρφωση με τους κανόνες περί δημοσιότητας ή η εσφαλμένη μεταφορά οδηγιών της ΕΕ στο εθνικό δίκαιο. Τα σφάλματα αυτά δεν περιλαμβάνονται στην εκτίμηση του ποσοστού σφάλματος που πραγματοποιεί το ΕΕΣ.

7. Τα σφάλματα που εντοπίζονται σημαίνουν απάτη;

Στη μεγάλη πλειονότητα των περιπτώσεων, όχι. Η απάτη συνιστά πράξη δόλιας παραπλάνησης με σκοπό τον προσκοπισμό οφέλους. Μολονότι οι περιπτώσεις δόλιων πράξεων που διαπράττονται με σκοπό την απάτη δεν εντοπίζονται εύκολα με τις συνήθεις ελεγκτικές διαδικασίες, το ΕΕΣ εντοπίζει ετησίως, στο πλαίσιο των ελεγκτικών δοκιμασιών που διενεργεί, έναν αριθμό περιπτώσεων που εγείρουν υπόνοιες απάτης. Οι περιπτώσεις αυτές κοινοποιούνται στην OLAF, την Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης της ΕΕ, η οποία διενεργεί σχετικές έρευνες και δίνει την κατάλληλη συνέχεια, σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών.

8. Ποιος ευθύνεται για αυτό, τα κράτη μέλη ή η Ευρωπαϊκή Επιτροπή;

Σε τελική ανάλυση, ευθύνονται εκείνοι που υποβάλλουν εσφαλμένες αιτήσεις χρηματοδότησης. Ωστόσο, τα συστήματα ελέγχου στο επίπεδο τόσο των κρατών μελών όσο και της ΕΕ θα έπρεπε να αποτρέπουν εξ αρχής την επεξεργασία τέτοιων αιτήσεων, ή να καθιστούν δυνατό τον εντοπισμό και τη διόρθωσή τους εκ των υστέρων. Σύμφωνα με τον έλεγχο του ΕΕΣ, τα εν λόγω συστήματα ελέγχου είναι κατά γενικό κανόνα μόνον μερικώς αποτελεσματικά και αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι πληρωμές περιέχουν σφάλματα.

Κατά την εκτίμηση του ΕΕΣ, το ποσοστό σφάλματος για τις δαπάνες που διαχειρίζονται από κοινού η Επιτροπή και τα κράτη μέλη είναι 5,2 %. Όσον αφορά τις υπόλοιπες επιχειρησιακές δαπάνες, οι οποίες τελούν υπό την άμεση διαχείριση της Επιτροπής, το εν λόγω ποσοστό είναι 3,7 %. Πολλά είναι τα παραδείγματα αδυναμιών των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου, τόσο σε επίπεδο κράτους μέλους όσο και σε επίπεδο Επιτροπής.

Οι τομείς που τελούν υπό επιμερισμένη διαχείριση, όπως οι δαπάνες στους τομείς της γεωργίας και της συνοχής, αντιστοιχούν στο 80 % του προϋπολογισμού της ΕΕ. Υπάρχει περιθώριο για αποτελεσματικότερη χρησιμοποίηση των συστημάτων ελέγχου για τη μείωση του ποσοστού σφάλματος. Το ΕΕΣ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, για μεγάλο ποσοστό των σφαλμάτων που διαπιστώθηκαν, οι εθνικές αρχές διέθεταν επαρκή πληροφοριακά στοιχεία ώστε να εντοπίσουν και να διορθώσουν πολλά εξ αυτών πριν από την υποβολή του αιτήματος απόδοσης δαπανών στην Επιτροπή. Κατ' αυτό τον τρόπο, θα μπορούσε να είχε μειωθεί σημαντικά το ποσοστό σφάλματος, παραδείγματος χάριν, στον τομέα δαπανών «Αγροτική ανάπτυξη, περιβάλλον, αλιεία και υγεία» από 6,7 σε 2,0 %.

9. Η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από τα κράτη μέλη την επιστροφή κεφαλαίων που δαπανήθηκαν εσφαλμένα. Τι αντίκτυπο έχει αυτό στο ποσοστό σφάλματος;

Για την εκτίμηση του ποσοστού σφάλματος, το ΕΕΣ λαμβάνει υπόψη τις δημοσιονομικές διορθώσεις και τις ανακτήσεις που πραγματοποιούνται για τη διόρθωση εσφαλμένων πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν κατά το ίδιο έτος. Αυτό συμβαίνει εάν οι εσφαλμένες δαπάνες εντοπιστούν και αποκλειστούν από τη δήλωση που διαβιβάζει το κράτος μέλος στην

Επιτροπή ή/και οδηγήσουν σε ανακτήσεις πόρων από τους δικαιούχους κατά τη διάρκεια του έτους. Ωστόσο, οι προαναφερόμενες προϋποθέσεις πληρούνται μόνον ενίοτε.

Για το 2013, οι διορθωτικές δράσεις και οι δράσεις ανάκτησης κεφαλαίων εκ μέρους των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών και της Επιτροπής επέδρασαν θετικά στο εκτιμώμενο ποσοστό σφάλματος. Χωρίς αυτές, το συνολικό εκτιμώμενο ποσοστό σφάλματος θα ήταν 6,3 % αντί για 4,7 %.

Η περίοδος δαπανών 2007-2013 παρείχε περιορισμένα κίνητρα στα κράτη μέλη για την υποβολή ορθών αιτήσεων δαπανών, δεδομένου ότι οι εσφαλμένες αιτήσεις μπορούσαν απλώς να αποσυρθούν και να αντικατασταθούν χωρίς απώλεια πόρων από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Οι κανόνες που ισχύουν στον τομέα της πολιτικής συνοχής για τη νέα περίοδο δαπανών 2014-2020 περιορίζουν τη δυνατότητα εφαρμογής πρακτικών αυτού του είδους. Ο αντίκτυπος της αλλαγής αυτής αναμένεται να είναι ορατός στις μελλοντικές δαπάνες.

10. Τι σημαίνει «εστίαση στα αποτελέσματα»;

Οι υπεύθυνοι για τη δημοσιονομική διαχείριση τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε επίπεδο κρατών μελών πρέπει να δίδουν μεγαλύτερη προσοχή στα επιτεύγματα των χρηματοδοτούμενων με πόρους της ΕΕ έργων και δραστηριοτήτων, αντί να επικεντρώνονται στη σύννομη ολοκλήρωσή τους. Ως παράδειγμα αναφέρονται οι δαπάνες για αερολιμένες και οδούς που πράγματι θα χρησιμοποιηθούν και η χρηματοδότηση έργων με οικολογικό προσανατολισμό που πράγματι έχουν θετικό αντίκτυπο στο περιβάλλον.

Ο ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟΣ ΦΑΚΕΛΟΣ ΤΥΠΟΥ σχετικά με την ετήσια έκθεση για το 2013 είναι διαθέσιμος σε 23 γλώσσες της ΕΕ στον διαδικτυακό τόπο: www.eca.europa.eu

¹Όριο κάτω του οποίου τα σφάλματα δεν έχουν σημαντικό αντίκτυπο.